

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) №2236/95 НА СЪВЕТА

от 18 септември 1995 година

относно общите правила за отпускане на финансова помощ от Общността в областта на трансевропейските мрежи

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност и по-специално член 129 г, параграф трети от него,

като взе предвид предложението на Комисията¹,

като взе предвид становището на Икономическия и социален комитет²,

като взе предвид становището на Комитета на регионите³,

в съответствие с процедурата, предвидена в член 189в от Договора⁴,

като има предвид, че съгласно член 3, буква н) от Договора, Общността насърчава изграждането и развитието на трансевропейските мрежи;

като има предвид, че член 129б от Договора уточнява, че с цел подпомагане постигането на целите, предвидени в членове 7а и 130а от Договора, Общността допринася за изграждането и развитието на трансевропейски мрежи в областта на инфраструктурата на транспорта, на телекомуникациите и на енергетиката;

като има предвид, че член 129б, параграф 2 от Договора е насочен към насърчаване установяването на взаимните връзки и на доброто взаимодействие на националните мрежи, както и на достъпа до тези мрежи и че трябва по-специално да се вземе предвид необходимостта да установи по-тясна връзка на островните региони, на отдалечените изолирани зони и на периферните зони с централните региони на Общността;

като има предвид, че член 129в от Договора предвижда, че Общността изготвя основните насоки, включващи целите, приоритетите, както и най-общите дейности, предвидени в областта на трансевропейските мрежи и че тя може да подпомогне финансовите усилия на държавите членки в изграждането на трансевропейските мрежи;

като има предвид, че е необходимо да се изготвят общи правила за отпускане на финансова помощ от Общността в областта на трансевропейските мрежи и да се гарантира по този начин прилагането на споменатия член;

---

¹ ОВ С 89, 26.3.1994 г., стр. 8

² ОВ С 195, 18.7.1994 г., стр. 74

³ ОВ С 217, 6.8.1994 г., стр. 36

⁴ Становище на Европейския парламент от 30 ноември 1994 г. (ОВ С 363, 19.12.1994 г., стр. 23), Обща позиция на Съвета от 31 март 1995 г. (ОВ С 130, 29.5.1995 г., стр. 1) и Решение на Европейския парламент от 12 юли 1995 г. (все още не публикувано в *Официален вестник*)

като има предвид, че съгласно член 129в от Договора, помощта от Общността може да се отпусне за проекти от общ интерес, които са включени в рамката на основните насоки;

като има предвид, че основните насоки, предвидени в член 129в, параграф 1 от Договора, предложени от Комисията, се разглеждат понастоящем от Европейския парламент и Съвета и че в случай, че решенията, които утвърждават тези насоки не са влезли в сила в момента на влизането в сила на настоящия регламент, би трябвало да се предвиди, като преходна мярка, възможността за помощ от Общността за специфични приоритетни проекти в рамките на наличните кредити за финансовата 1995 г., най-късно до 31 декември 1995г.;

като има предвид, че участието на частни капитали във финансирането на трансевропейските мрежи трябва да се засилва и партньорството между публичния и частния сектор трябва да се развива;

като има предвид, че помощта от Общността може да бъде оказвана под различни форми, като проучвания за осъществимост, гаранции по заеми или субсидии за лихвите; че тези субсидии и тези гаранции се отнасят по-специално до финансовата помощ от Европейската инвестиционна банка или от друга финансова публична или частна финансова институция; че в някои надлежно обосновани случаи могат да се предоставят и преки субсидии за инвестициите;

като има предвид, че гаранциите по заеми могат да бъдат предоставяни на пазарен принцип от Европейския инвестиционен фонд или от други финансови институции и че известна финансова помощ от Общността би могла да покрие изцяло или отчасти премиите, изплатени от бенефициентите на тези гаранции;

като има предвид, че помощта на Общността има главно за цел да премахне финансовите препятствия, които биха могли да възникнат в началния стадий на проекта;

като има предвид, че е необходимо да се определи горен праг на помощта на Общността по отношение на общия размер на инвестицията;

като има предвид, че помощта на Общността трябва да бъде отпусната за проекти според степента на техния принос към целите на член 129б от Договора, както и към другите цели и приоритети, включени в общите насоки, предвидени в член 129в от Договора; че трябва също така да се вземат предвид и други аспекти, като насърчаване на публичното и частното финансиране, преките и непреки социално-икономически отражения на проектите, най-вече върху работната заетост, както и последиците за околната среда;

като има предвид, че Общността трябва да направи сериозна оценка на потенциалната икономическа жизнеспособност на проектите с помощта на експертни анализи по отношение на себестойност/печалба и други съобразени със ситуацията критерии, както и финансовата им рентабилност;

като има предвид, че финансовото подпомагане на Общността, съгласно член 129в, параграф 1 от Договора, трябва да бъде съвместимо с политиките, провеждани от Общността, по-специално с тази за мрежите и тези за опазване на

околната среда, конкуренцията и възлагането на обществени поръчки; че опазването на околната среда включва и оценка на въздействието върху околната среда;

като има предвид, че трябва да се уточнят съответните правомощия и отговорности на държавите-членки и на Комисията по отношение на финансовия контрол;

като има предвид, че Комисията трябва да гарантира подходящото съгласуване на всички дейности на Общността, особено на такива, които имат някаква връзка с трансевропейските мрежи и със структурните и кохезионни фондове, с Европейския инвестиционен фонд и Европейската инвестиционна банка по отношение на трансевропейските мрежи;

като има предвид, че трябва да се предвидят всички подходящи методи за оценка и за текущ и постоянен контрол по помощите, отпуснати от Общността;

като има предвид, че трябва да се намерят подходящи форми за информиране, даване на публичност и осигуряване на достатъчно прозрачност по отношение на финансираните дейности;

като има предвид, че определеният размер на финансовите параметри по смисъла на точка 2 от Декларацията на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията от 6 март 1995 г. се включва в настоящия регламент, за целите на прилагането на същия, без това да засяга правомощията на бюджетния орган, така както са описани в Договора;

като има предвид, че ще трябва да се направи една обща оценка, преди изтичане на срока на финансовата перспектива за периода 1994-1999 г., дали и до каква степен предвидените дейности от настоящия регламент отговарят на нуждите на Общността,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Определение и обхват

Настоящият регламент определя условията и процедурите за отпускането на помощта на Общността за проекти от общ интерес в областта на трансевропейските мрежи за транспортна инфраструктура, телекомуникации и енергетика по смисъла на член 129в, параграф 1 от Договора.

Член 2

Условия за допустимост

1. Само проекти от общ интерес, по-долу обозначени като "проекти", съответстващи на общите насоки, предвидени в член 129в, параграф 1 от Договора, могат да кандидатстват за помощ на Общността.

Могат да бъдат допускани и части на проекти по смисъла на първата алинея при положение, че те представляват обособени единици от техническа и финансова гледна точка.

2. Проектите подлежат на допускане, ако са финансирани от държавите-членки, от регионалните или местните органи на власт или от органи, които функционират в дадена административна или правна структура, която ги приравнява по статут с публичните субекти, по-специално публични или частни предприятия, които предоставят услуги в публичния сектор или услуги от обществен интерес.

Даден проект се счита за финансиран от държава-членка, когато се осъществява и финансира пряко от орган на публичната власт или когато получава публична помощ или помощ от източници на публични средства, под каквато и да е форма, при условие, че е отпусната от национален, регионален или местен орган.

Член 3

Преходна клауза

В случаите, когато решенията за приемане на общите насоки, предвидени в член 129в, параграф 1 от Договора, не са още влезли в сила в момента на влизане в сила на настоящия регламент, конкретните проекти, чието финансиране се явява приоритетно, по-специално по отношение на транспортната инфраструктура, могат да бъдат разглеждани като допустими по смисъла на настоящия регламент.

Тази разпоредба се прилага до деня на влизане в сила на решенията за приемане на общите насоки в съответната инфраструктурна област, но най-късно до 31 декември 1995 г.

Член 4

Начини на предоставяне на помощта

1. Помощта на Общността може да бъде оказвана под една от следните форми:

а) съвместно финансиране на проучвания, свързани с проектите, включително предварителните проучвания, проучванията за осъществимост, и оценка на проектите, както и други мерки за техническото подпомагане на тези проучвания.

Финансовото участие на Общността по принцип не може да надхвърли 50% от общия разход за дадено проучване.

В изключителни надлежно обосновани случаи, по инициатива на Комисията и със съгласието на заинтересованите държави-членки, финансовото участие на Общността може да надхвърли тази граница от 50%;

б) субсидии за лихвите върху заемите, отпуснати от Европейската инвестиционна банка или други публични или частни финансови органи. По принцип, продължителността на подобна субсидия не надхвърля пет години;

в) вноски за премиите за гарантиране на заеми от Европейския инвестиционен фонд или от други финансови институции;

г) преки субсидии по инвестициите в надлежно обосновани случаи;

д) по целесъобразност, комбиниране на помощите от Общността, предвидени по букви а) до г), с цел да се постигне максимално стимулиране на отпуснати вече бюджетни ресурси, които трябва да бъдат използвани по възможно най-икономичния начин.

2. Формите за помощ от страна на Общността, визирани от букви а) - г), се използват селективно, за да се вземат предвид специфичните характеристики на различните видове посочени мрежи и за да се следи, в случаите на телекомуникационните и енергийните мрежи, тези помощи да не доведат до нарушения на конкуренцията между предприятията в съответния икономически сектор.

Член 5

Условия за отпускане на помощи от страна на Общността

1. Помощта на Общността се отпуска по принцип само ако осъществяването на даден проект среща финансови трудности.

2. Помощта на Общността не може да надхвърли минималния размер, преценен като необходим за лансирането на проекта.

3. Независимо от избраната форма за помощ, общият размер на помощта от Общността, по силата на настоящия регламент, не надхвърля 10% от общата себестойност на инвестициите.

4. Предвидените финансови ресурси в настоящия регламент по принцип не са предназначени за проекти или фази на проекти, които са получили финансиране от други източници на Общностно финансиране.

Член 6

Критерии за селекция на проектите

1. Помощ се оказва на проекти в зависимост от степента на приноса им към целите, изложени в член 129б от Договора, както и към другите цели и приоритети, включени в общите насоки, предвидени в член 129в, параграф 1 от Договора.

2. Помощта на Общността е предназначена за проекти, които имат потенциална икономическа жизнеспособност и чиято финансова рентабилност към момента на кандидатстването, е считана за недостатъчна.
3. Решението за отпускане на помощта на Общността трябва да отчете и:
  - зрелостта на проектите,
  - ефекта на стимулиране, който финансирането на Общността би имало по отношение на публичните и частни финансираня,
  - стабилността на финансовия пакет,
  - преките и непреки социално-икономически отражения, в частност върху заетостта,
  - последиците върху околната среда.
4. Трябва да се вземе предвид, особено при трансграничните проекти, съгласуваността по време на различните етапи на тези проекти.

Член 7

Съвместимост

Проектите, финансирани по силата на настоящия регламент, трябва да бъдат съобразени с правото на Общността и с политиките на Общността, по-конкретно в областта на опазване на околната среда, в областта на конкуренцията и на възлагането на обществени поръчки.

Член 8

Представяне на молби за финансова помощ

Молбите за финансова помощ се подават пред Комисията от съответната държава-членка или от пряко заинтересования орган, със съгласието на държавата-членка.

Член 9

Критерии за оценка и съдържание на молбите

1. Всички молби за финансова помощ трябва да включват цялата необходима информация за разглеждането на проекта съгласно членове 5, 6 и 7 и по-конкретно:
  - а) Ако молбата се отнася за проект:
    - наименованието на отговорния за реализиране на проекта орган,
    - описание на въпросния проект и типа помощ на Общността, за която се подава молбата,

- резултатите от анализите разходи/печалба, както и резултатите от проучванията за потенциалната икономическа жизнеспособност и от анализа на финансовата рентабилност,
  - на кое ниво се вписва проектът по отношение на основните насоки в областта на транспорта и по отношение на главните транспортни оси и възли,
  - съгласуваност по отношение на регионалното планиране,
  - резюмирано описание на предполагаемите въздействия на проекта върху околната среда, направени въз основа на проучвания и оценки съгласно Директива 85/337/СЕЕ на Съвета от 27 юни 1985 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда¹,
  - декларация, която отразява, че са били проучвани и други възможности за публично и частно финансиране, включително Европейския инвестиционен фонд и Европейската инвестиционна банка,
  - финансов план, изброяващ в еко или в националната парична единица, всички елементи от финансовия пакет, включително финансовата помощ, която е била поискана от Общността и от държавата-членка, както и вече отпуснатата помощ;
- б) ако молбата се отнася до проучвателни или изследователски работи, предмета и целта на проучването, както и предвидените методологии и техники;
- в) предвиденият график за изработването на проекта;
- г) описание на мерките, посредством които въпросната държава-членка трябва да контролира използването на исканите средства.

2. Кандидатите предоставят на Комисията всяка относима допълнителна информация, поискана от нея.

3. Комисията може да поиска всякакви експертни мнения, за да оцени молбата, включително и становището на Европейската инвестиционна банка.

Член 10

Отпускане на финансовата помощ

Комисията решава да отпусне финансовата помощ по силата на настоящия регламент в съответствие с нейната преценка на молбите съгласно критериите за селекция и съгласно предвидената процедура в член 17. Тя съобщава своето решение директно на бенефициентите и на държавите-членки.

---

¹ ОВ L 175, 5.7.1985 г., стр. 40.

Член 11

Финансови разпоредби

1. Помощта от Общността може да покрие само разходите, свързани с проекта и настъпили вследствие дейността на бенефициентите или третите страни, натоварени с изпълнението на същия.
2. Не се покриват разходите, направени преди датата, на която Комисията е получила молбата за финансова помощ по съответния проект.
3. Решенията за отпускане на финансовата помощ от страна на Комисията по силата на член 10 са задължителни, доколкото предвиждат ангажименти за разрешените разходи по проекта.
4. По принцип, изплащането на помощта става чрез превеждането на аванс, на междинни плащания и на едно последно отпускане на средствата. Авансът по правило не може да надвишава 50% от първия годишен транш и се превежда, когато молбата по конкурса е била одобрена. Междинните плащания се извършват на основата на заявени плащания, съобразени с напредването при реализацията на проекта или проучването, както и, с цел осигуряване на стриктност и прозрачност, след преразглеждането на финансовите планове, когато е необходимо.
5. Плащанията на помощта трябва да вземат предвид и обстоятелствата, че при регламентирането на инфраструктурните проекти следва да бъде заложено многогодишно финансиране и, че прилагането на същите ще се прави разсрочено.
6. Комисията извършва последното плащане след одобряване на окончателния отчет за проекта или проучването, представен от бенефициента и в който са отразени всички действително извършени разходи.
7. Комисията определя съгласно процедурите, предвидени в член 17, процедурите, сроковете и размера на плащанията на субсидиите за лихвите, както и субсидиите за премиите за гаранции.

Член 12

Финансов контрол

1. За да се осигурят достатъчно гаранции, че финансираните проекти по силата на настоящия регламент, действително ще бъдат успешно осъществени, държавите-членки приемат необходими мерки, за да:
  - проверяват редовно, че проектите и проучванията, финансирани от Общността се изпълняват коректно,
  - предотвратяват нередностите и наложат санкции за тях,
  - възстановят средствата, които са изхарчени поради допуснати нередности, включително и лихвите при закъсняло възстановяване на плащането съгласно

правилата, приети от Комисията. Освен ако държавата членка и/или органът, натоварен с осъществяването на проекта, не представят доказателство, че тя/те не са били отговорни за нередността, държавата-членка е отговорна за възстановяване на недължимо изплатените суми, по силата на принципа за субсидиарност.

2. Държавите-членки информират Комисията за мерките, които са взели в това отношение и предоставят описание на контролните и управляващите системи, създадени за да гарантират, че ефективното осъществяване на проектите и проучванията.

3. Държавите-членки предоставят на Комисията всички необходими отчети, изготвени на национално ниво и отнасящи се до контрола на съответните проекти.

4. Без да се засягат контролните мерки, които държавите-членки приемат в съответствие с националните закони, подзаконови и административни разпоредби и без да се нарушават разпоредбите на член 188а от Договора и контролните мерки по силата на член 209, буква в) от Договора, длъжностните лица или представителите на Комисията могат да осъществят проверка на място, включително чрез проучване, на финансираните проекти по силата на настоящия регламент и да проучат системите и мерките за контрол, въведени от националните органи на власт, които органи информират Комисията за приетите за тази цел мерки.

5. Преди да предприеме контрол на място, Комисията информира за това съответната държава-членка с цел да получи пълната ѝ необходима подкрепа. Комисията може да прибегне към евентуални внезапни контролни проверки на място съгласно разпоредбите на финансовия регламент. Служители или представители от въпросната държава-членка могат да участват в тези проверки.

Комисията може да поиска от въпросната държава-членка да осъществи проверка на място, с цел контрол правилността на молбите за плащане. Длъжностни лица или представители на Комисията могат да участват в тези проверки и трябва да се включат, ако съответната държава-членка го поиска.

Комисията следи проверките, които осъществява, да се провеждат координирано и като се избягва повтарянето на проверки по същия случай по едно и също време. Съответната държава-членка и Комисията обменят незабавно всяка относима информация относно резултатите от извършените проверки.

6. В случаите, когато финансова помощ е отпусната на органи, предвидени в член 2, параграф 2, контролните мерки се осъществяват от Комисията със сътрудничеството на държавите-членки.

7. За всеки проект, отговорните органи и органите на власт съхраняват на разположение на Комисията, в продължение на три години след последното плащане по проекта, всички оправдателни документи, свързани с разходите по проекта.

Член 13

Намаляване, спиране и отменяне на помощта

1. Ако за реализацията на дадена дейност, част или цялата финансова помощ, която е била отпусната не се оправдава, Комисията разглежда обстойно проекта и иска от държавата-членка или от посочените от нея органи на власт или други органи, които трябва да реализират дейността, да представят коментарите си в определен срок.

2. След като разгледа проверката по параграф 1, Комисията може да намали, да спре или отмени помощта за дадената дейност, ако разглеждането установи, че е допусната нередности или че някое от условията по решението за отпускане на помощта не е било спазено, по-конкретно, че без съгласието на Комисията е била извършена съществена промяна, която се отразява на спецификата или на начините за изпълнение на проекта.

Всяко недължимо препокриване на финансиране е повод да се изиска възстановяването на недължимо платените суми.

3. Всяка сума, която неправомерно е била преведена, трябва да бъде върната на Комисията.

Член 14

Координация

Комисията следи за координацията и кохерентността на проектите, които се осъществяват в рамките на настоящия регламент и на проектите, които се ползват от финансирането от бюджета на Общността, от Европейската инвестиционна банка или от други финансови институции на Общността.

Член 15

Преценка, текущ контрол и оценка

1. Държавите-членки и Комисията следят осъществяването на проектите по силата на настоящия регламент да бъде под текущ ефективен контрол и оценка. Проектите могат да бъдат адаптирани съобразно резултатите от текущия контрол и оценките.

2. За да се гарантира ефикасното ползване на помощта на Общността, Комисията и съответните държави-членки правят, по целесъобразност, и със сътрудничеството на Европейската инвестиционна банка, периодична оценка за напредъка на извършваната работа по проекта.

3. От момента на получаване на молбата за помощ и още преди да е одобрила проекта, Комисията разглежда самия проект, за да прецени неговото съответствие с условията и критериите, формулирани в членове 5 и 6. Ако е необходимо, тя се обръща към Европейската инвестиционна банка, която да даде своята експертна оценка.

4. По време на реализацията на проектите и след приключването им, Комисията и държавите членки извършват оценка на начина на осъществяване на проектите, както и на последиците от тяхната реализация, за да се изясни дали са постигнати или могат да бъдат постигнати първоначално поставените цели. Оценката взема предвид *inter alia* въздействието на проектите върху околната среда и дали са спазени разпоредбите на законодателството на Общността.

5. Текущата оценка се извършва чрез прилагането на физически и финансови критерии, когато това е необходимо. Тези показатели се отнасят до специфичния характер на проекта и до неговите цели. Те са изработени, така че да покажат:

- степента на извършената работа по проекта в сравнение с първоначално предвидения план и цели,
- постигнатият напредък във връзка с управлението и свързаните с това проблеми.

6. В инструкциите за подаване на молби за помощи, Комисията взема предвид резултатите от оценките и преценките, извършени съгласно настоящия член.

7. Процедурите за оценка и текущ контрол, така както са предвидени в параграфи 4 и 5, са определени в решенията, които одобряват проектите.

Член 16

Информация и публичност

1. Всяка година, Комисията представя пред Европейския парламент, пред Съвета, пред Икономическия и социален комитет и пред Комитета на регионите, доклад за дейностите, извършени по силата на настоящия регламент, и по който тези институции и органи се произнасят. Този доклад съдържа и оценка на постигнатите резултати благодарение на помощта на Общността в различните области на прилагане и в съответствие с първоначалните цели.

2. Бенефициентите следят подходяща публичност да бъде дадена на помощта, отпусната по силата на настоящия регламент, така че общественото мнение да бъде запознато с ролята, която играе Общността при реализацията на проектите. Те консултират Комисията за начините, по които това трябва да бъде направено на практика.

Член 17

Комитет

1. Комисията е отговорна за прилагането на настоящия регламент.

2. При прилагане на този регламент, Комисията е подпомогната от Комитет, който ще се свиква в подходящ състав, в зависимост от разглежданите области:

- трансевропейските мрежи в областта на транспорта,
- трансевропейските мрежи в областта на телекомуникациите,
- трансевропейските мрежи в областта на енергетиката.

Комитетът обхваща представители на държавите-членки и е председателстван от представител на Комисията.

Европейската инвестиционна банка посочва представител в този комитет, който не участва в гласуването.

3. Представителят на Комисията предоставя на Комитета проект за мерките, които трябва да бъдат взети. Комитетът дава становището си по проекта в срок, който председателят може да определи в зависимост от спешността на поставения въпрос. Становището се приема с мнозинството, предвидено в член 148, параграф 2 от Договора за приемането на решенията от страна на Съвета по предложение на Комисията. По време на гласуването в рамките на Комитета, гласовете на представителите на държавите членки се претеглят по реда, определен в този член. Председателят не гласува.

4. а) Комисията приема набелязаните мерки, когато те са съвместими с становището на Комитета.

б) Когато предвидените мерки не съвпадат със становището на Комитета или такова няма, Комисията предлага незабавно на Съвета предложение относно мерките, които трябва да бъдат взети. Съветът решава с квалифицирано мнозинство.

Ако Съветът не приеме решение до изтичане на три месеца от сезирането му, предложените мерки се приемат от Комисията.

Член 18

Бюджетни средства

Размерът на финансовите средства за прилагането на настоящия регламент за периода 1995-1999 г. е 2 345 милиона екю.

Отпусканите ежегодно средства се определят от бюджетните власти в рамките на финансовите перспективи.

Член 19

Клауза за преразглеждане

Преди края на 1999 г. Съветът, съгласно процедурата, установена в член 129г, параграф 3 от Договора, взема решение дали и при какви условия действието

на предвидените мерки в настоящия регламент ще бъде продължено и след визирания период в член 18.

Член 20

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила от деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейските общности*. Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в Брюксел на 18 септември 1995 година.

За Съвета:

Председател

P.SOLBES MIRA